

Le FRESNOY

Льо ФРЕНОА

STUDIO NATIONAL
DES ARTS
CONTEMPORAINS

НАЦИОНАЛНО СТУДИО
ЗА СЪВРЕМЕННИ
ИЗКУСТВА

03.05 – 15.05. 2011

Académie des beaux arts, Sofia

Национална художествена академия, София

LE FRESNOY, STUDIO NATIONAL DES ARTS CONTEMPORAINS
à Académie nationale des Beaux-Arts, Sofia
du 3 mai – 15 mai 2011

Exposition

Pascale Pronnier, curateur

Directeur du projet

Patrick Sandrin, Fondation « Culture et développement »

Coordinateurs du projet :

Mégléna Shkodréva, Fondation « Culture et développement »

Philippe Philippov, Fondation « Culture et développement »

Vénélin Churélov, scénographe de l'exposition

Jana Damianova, déléguée générale, fondation « Culture et développement »

Didi Spassova, Névéna Pramatarova, responsables de communication

« Bea Solutions » Atanas Lalev, support technique

Crédits photos : Le Fresnoy

Sofia, 2011

ЛЪО ФРЕНОА, НАЦИОНАЛНО СТУДИО ЗА СЪВРЕМЕННИ ИЗКУСТВА
в Национална художествена академия, София
03 май - 15 май 2011

Изложба

Паскал Проние, куратор

Ръководител на проекта:

Патрик Сандрен, Фондация „Култура и развитие“

Координатори на проекта:

Меглена Шкодрева, Фондация „Култура и развитие“

Филип Филипов, Фондация Култура и развитие“

Венелин Шурелов, сценограф на изложбата

Жана Дамянова, главен представител Фондация „Култура и развитие“

Диди Спасова, Невена Праматарова, връзки с пресата

„Беа Салиошънс“ Атанас Лалев, техническа поддръжка

Фотокредити: Лъо Френоа

София 2011

LE FRESNOY, STUDIO NATIONAL
DES ARTS CONTEMPORAINS
à l'Académie nationale de Beaux-Arts, Sofia
du 3 mai – 15 mai 2011

Curateur : Pascale Pronnier

Une exposition initiée et produite par Patrick Sandrin

ЛЪО ФРЕНОА, НАЦИОНАЛНО СТУДИО
ЗА СЪВРЕМЕННИ ИЗКУСТВА
в Национална художествена академия, София
от 03 май - 15 май 2011

Куратор: Паскал Проние

Изложба иницирана и осъществена от Патрик Сандрен

Je commencerais par évoquer une date anniversaire qui compte beaucoup pour moi.

1991 fut la date de production de mon premier film co produit et tourné en Bulgarie, 20 ans déjà.

Je ne peux être qu'ému par cette date et cette coïncidence car l'Institut français de Bulgarie fête également ses 20 bougies; ému et fier car cette exposition sur le Fresnoy comme le fut l'exposition « ABC, Art Belge Contemporain » quelques encablures plus tôt, car elles sont la première bougie de leur cycle d'événements, signe d'une amitié souveraine et d'une fidélité bulgare sans failles. Merci donc à Philippe Autié Ambassadeur de France et à Didier Talpain directeur de l'Institut français.

Merci à l'académie des Beaux-Arts et à son directeur Mr Svetoslav Kokalov de nous recevoir et aussi à vous partenaires bulgares et français. Votre confiance me touche, elle fut déterminante.

Et pourquoi me priver avec ses quelques lignes de renouveler à Alain Fleischer, que j'ai naguère produit pour "Rome Roméo" - tourné en Italie - et pour un film sur Daniel Cordier*, toute mon admiration pour l'oeuvre "hors limites" qu'il construit sur de nombreux fronts et dont le Fresnoy fait partie. Son Studio National des Arts Contemporains a depuis plus de 12 ans franchi toutes les frontières, parmi les plus exigeantes. Ces «affinités électives» ne sauraient se passer d'un nom, d'une fraternité commune avec Dominique Païni dont le travail et l'expertise tissent indéfectiblement les liens entre les matériaux et les disciplines qui n'ont cessé d'occuper les oeuvres et les sujets du cinéma.

*film tourné à l'occasion de la donation de sa collection au centre Georges Pompidou.

Patrick Sandrin Producteur et initiateur de l'exposition

На първо място бих искал да спомена една кръгла годишнина, която е особено важна за мен. 1991 бе годината, през която работих като копродуцент по първия си филм, заснет в България. Оттогава минаха двадесет години.

Могам само да се възнувам при споменаването на тези дата, както и да изпитвам радост от факта, че тя съвпада с двадесетата годишнина от създаването на Френския институт в България. Настоящата изложба, посветена на „Льо Френоа“, както и откритата преди броени дни изложба „ABC, Съвременно белгийско изкуство“, ме изпълват с възнение и гордост, тъй като те са първата запалена свещичка в поредицата от събития по повод юбилея на Френския институт. Тези прояви са символ на безотказно приятелство, както и на безусловна преданост от българска страна.

Благодаря на Филип Отие Посланик на Франция и на Дидие Талпен директор на Френския институт в България.

Благодаря на Националната художествена академия и на нейния ректор проф. Светослав Кокалов, за това, че отвори вратите си за тази изложба. Благодаря също така на всички български и френски партньори. Вашето доверие ме трогва; то бе от решаващо значение за мен.

Искам да използвам тези няколко реда като повод отново да изразя пред Ален Флешер – с когото съм работил преди много години като продуцент на заснетия му в Италия филм „Рим, Ромео“, както и на филма му, посветен на Даниел Кордие* – цялото си възхищение от неговото надхвърлящо общоприетите граници творчество, което той гради на различни фронтове. Сред постиженията му е и създаденото от него Национално Студио за Съвременно Изкуство „Льо Френоа“, което вече повече от дванадесет години прехвърля всички граници, включително и най-трудно достижимите.

Това „духовно сродство“ не би било възможно без общото ни близко приятелство с Доминик Паини, чиято дейност и експертен опит безотказно градят връзките между работните материали и дисциплините, които неизменно присъстват в творбите и сюжетите на киното.

* филм, заснет по повод даряването на неговата колекция на Националния център „Жорж Помпиду“ в Париж

Патрик Сандрен Продуцент и инициатор на изложбата

REGARDS NUMÉRIQUES SUR L'ART CONTEMPORAIN

Le Fresnoy – Studio National des Arts Contemporains est un lieu unique d'art et d'exposition, de formation et de rencontres entre les cultures et les créateurs, situé dans le Nord de la France, au cœur de l'Europe.

Institution singulière, *Le Fresnoy – Studio National des Arts Contemporains* est confié dès 1987 à Alain Fleischer et classé dans la catégorie des « Grands Travaux » en 1989.

Sumommé dès l'origine le « Bauhaus de l'électronique » pour son côté avant-gardiste et novateur, le Fresnoy rayonne sur la scène de l'art contemporain dans sa spécialité : les disciplines issues des technologies numériques. Le travail artistique est axé essentiellement sur les arts visuels tels que la photographie, la vidéo, le cinéma. Cette « Villa Médicis high tech » est aussi un lieu de production audiovisuelle équipé de plusieurs studios d'enregistrement et de mixage, mêlant les techniques traditionnelles et virtuelles.

A la croisée des genres et des disciplines, Le Fresnoy accueille des artistes en résidence comme Jean-Luc Godard ou Chantal Akerman, invités à venir enseigner et réaliser une œuvre personnelle. Construit sur un ancien site de divertissements populaires dont il a gardé le surnom, Le Fresnoy est un lieu tourné vers sa région. Il héberge aussi une salle de cinéma.

Le Fresnoy produit de très grandes expositions, comme celle qui a clôturé les manifestations de la présidence française de l'Union européenne au Grand Palais (Paris) en 2008.

Photographies traditionnelles ou vidéos, mélange d'art expérimental et de création classique, les œuvres présentées à Sofia à la Galerie « Akadémia » de l'Ecole des Beaux-Arts reflètent le travail de création et la pédagogie si particulières du *Studio National des Arts Contemporains*.

Le Fresnoy est bien un lieu unique de rencontres, de production et de création. Je suis très heureux de le faire découvrir au public auquel je souhaite bonne visite !

Philippe AUTIÉ Ambassadeur de France en Bulgarie

ДИГИТАЛЕН ПОГЛЕД КЪМ СЪВРЕМЕННОТО ИЗКУСТВО

Льо Френоа – Национално студио за съвременни изкуства е уникално място, което предлага едновременно възможности за обучение, за организиране на изложби и межкултурни срещи на множество творци.

Разположено е в северна Франция, в самото сърце на Европа.

Тази уникална институция е ръководена от 1987 година от Ален Флешер, а през 1989 година е причислена към листата « Grands travaux »*.

Наречено още в началото „Баухаус на електрониката“, поради подчертания му дух на авангардизъм и новаторство, Лео Френоа е едно от най-ярките проявления на световната арт-сцена в областите, касаещи дигиталните технологии и всички произтичащи от тях нови изразни средства. Тук творческите изяви се концентрирани най-вече върху визуалните изкуства: фотографията, видеото и киното. Тази „хай-тек Вила Медичи“ предлага също така и възможности за осъществяване на аудио-визуални продукции. Лео Френоа разполага с много студия за запис, в които младите творци смесват традиционни и виртуални техники. Тъй като е пресечната точка между множество жанрове и дисциплини, Лео Френоа кани голям брой творци, измежду които Жан-Люк Годар и Шантал Акерман да преподават и реализират собствени творчески проекти. Името „Лео Френоа“ е наследено заедно със сградата – бивш увеселителен център. То продължава да бъде изключително важна институция за целия регион. В него се помещава и киносалон.

Представените в галерия „Академия“ към Националната Художествена Академия в София традиционни фотографии и видеопроизведения, в които се смесват експериментално и класическо изкуство, отразяват спецификата на творческата работа и техниките на обучение на *Националното студио за съвременни изкуства*. Лео Френоа е уникално място за срещи, за създаване на произведения и за творчество. Щастлив съм да го представя на публиката, на която пожелавам приятно разглеждане на изложбата!

* « Les Grands Travaux » представлява проект за обновяване и реконструкция на множество културни и технологични средища във Франция

Филип ОТИЕ Посланик на република Франция в България

Arriver au FRESNOY c'est :

Добре дошли в „Льо ФРЕНОА“ – това означава:

DÉCOUVRIR

un lieu de création unique...

Le Fresnoy – Studio national des arts contemporains a ouvert en octobre 1997 à sa première promotion d'étudiants, dans un bâtiment ancien renouvelé par l'architecte franco-américain Bernard Tschumi, qui sauvegarde par ailleurs les espaces d'un établissement de distractions populaires situé à Tourcoing, dans le Nord de la France, et dont il a hérité son appellation familière : Le Fresnoy.

SUIVRE

un parcours pédagogique inédit...

Le Fresnoy – Studio national des arts contemporains met en place chaque année une procédure de sélection de ses étudiants en deux temps : présélection des candidats sur dossier (à adresser en général au plus tard vers la mi-mai), sélection finale au Fresnoy début juillet. Les candidats présélectionnés sont invités à se présenter à un petit oral en dialogue avec deux membres du jury, puis, en cas d'admissibilité, devant le jury complet du grand oral.

ABORDER

le cinéma autrement...

La première année d'études au Fresnoy – Studio national est consacrée à la production d'œuvres s'appuyant sur les langages, les techniques et les supports du cinéma, de la photographie, de la vidéo et de la création sonore et musicale, dans une logique d'expérimentation et de croisement des pratiques.

S'OUVRIRE

à toutes les formes de l'art contemporain...

Si sa mission principale est la formation et la production, Le Fresnoy – Studio national a également été conçu comme un lieu d'échanges et de réflexions autour de la création contemporaine.

ДА СЕ ЗАПОЗНАЕМ

с едно уникално средище на хора на изкуството...

Националното студио за съвременни изкуства „Льо Френоа“ бе открито през октомври 1997 г. в сградата на бивш развлекателен център в Туркуан, Северна Франция, която архитектът от френско-американски произход Бернар Чуми бе наследил и преработил за нуждите на първия випуск студенти.

ДА СЕ ВКЛЮЧИМ

в неповторимата му педагогическа програма...

Всяка година Националното студио за съвременни изкуства „Льо Френоа“ осъществява прием на студенти в два етапа: предварителна селекция въз основа на подадени документи (които се приемат до средата на май) и окончателна селекция в самото „Льо Френоа“ през юли. Предварително избраните кандидати се представят на устен изпит пред двама члена на журито и ако го преминат успешно, им остава последно събеседване с пълния състав на журито.

ДА ПОДХОДИМ

към киното по различен начин...

През първата година от обучението си в Националното студио за съвременни изкуства „Льо Френоа“ студентите трябва да създадат произведения с помощта на езика, техниките и специфичното оборудване на киното, фотографията, видеото и аудиопрезентациите, като се дава приоритет на експерименталното начало и интердисциплинарното смесване на изразни средства.

ДА СЕ ЗАПОЗНАЕМ

със съвременното изкуство във всичките му форми

Независимо, че основна мисия на Националното студио „Льо Френоа“ си остава обучението и творчеството, то е замислено и като място за културен обмен и дискусии относно съвременното изкуство.

Quelques œuvres des élèves artistes du FRESNOY Няколко творби на млади творци от „Льо ФРЕНОА“

1. Zhenchen Liu, *Under construction*, 2007
Женшен Лиу, В строеж, 2007

2. Laurent Mareschal, *Ligne verte*, 2005
Лорен Марешал, Зелена линия, 2005

3. Julien Loustau, *De wind*, 2001
Жулиен Лусто, Вятърът, 2001

4. Enrique Ramirez, *Brises*, 2008
Енрике Рамирез, Бриз, 2008

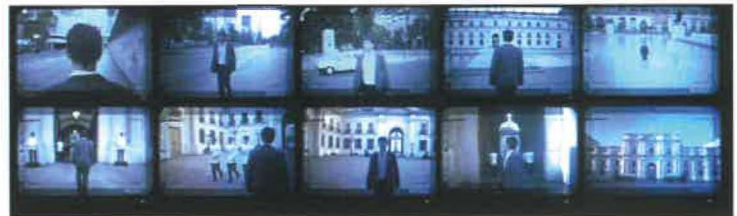
2

3

4

Arriver au FRESNOY c'est :

Добре дошли в „Льо ФРЕНОА“ – това означава:

SE TOURNER

vers la création numérique...

En deuxième année, les étudiants du Fresnoy – Studio National sont appelés à concevoir un projet dans le champ très ouvert et prometteur de la création numérique. Si le cursus tient à souligner une continuité entre l'audiovisuel classique et les arts numériques, l'objectif principal du programme pédagogique consiste à conduire les étudiants vers les moyens d'expression les plus contemporains, liés à toutes les innovations technologiques dont l'art peut faire son profit.

S'INCRIRE

dans un espace qui va de l'international au local...

Si la dimension de référence du Fresnoy est nationale (en dialogue avec des institutions comme la Femis, l'Ecole Louis Lumière ou l'Ecole Nationale de la Photographie d'Arles), sa vocation est largement internationale, tandis que ses actions et programmations bénéficient au public local et régional, dans une proximité toute naturelle.

RÉALISER

des oeuvres avec des moyens professionnels...

La pédagogie du Fresnoy, principalement fondée sur le passage à l'acte par la production d'oeuvres en grandeur réelle, dispose de moyens techniques professionnels qui couvrent tous les champs de la production audiovisuelle et multimédia.

ДА СЕ НАСОЧИМ

към дигиталните творчески средства...

През втората година от обучението си в Националното студио за съвременни изкуства „Льо Френоа“ студентите трябва да осъществят проект в пълното с възможности за творчество мрежа на цифровите технологии. Докато изучаваните дисциплини се опитват да подчертаят приемствеността между класическите аудиовизуални произведения и дигиталните изкуства, основната цел на учебната програма да запознае студентите с най-съвременните изразни средства, и технологичните иновации, от които изкуството би могло да се възползва.

ДА СЕ ВПИШЕМ

едновременно в местния и в международния аспект...

Независимо, че „Льо Френоа“ е национална учебна институция (която работи в тясно сътрудничество с Femis, училище „Луи Люмиер“, а също и Националната школа по фотография в Арл), неговата мисия е най-вече международна, а неговите дейности и художествен репертоар са от полза за местната публика.

ДА ОСЪЩЕСТВИМ ИДЕИТЕ СИ посредством професионални технически средства...

Обучението в „Льо Френоа“, уповаващо се най-вече на реализацията на идеите в естествен мащаб, предлага достъп до професионални технически средства във всички сфери на аудиовизуалното и мултимедийното производство.

5. Laurent Grasso, *Le temps manquant*, 2002
Лорен Грасо, *Липсващото време*, 2002

6. Slavica Ceperkovic, *Ville blanche*, 2003
Славица Цеперкович, *Бял град*, 2003

7. Mihai Grecu, *Coagulate*, 2008
Михаи Греку, *Съсирване*, 2008

8. Laura Erber, *Carnet du Sertao*, 2003
Лора Ербер, *Бележник от Сертао*, 2003

9. Emmanuel Van der Auwera, *Bring us to ourselves*, 2009
Еманюел Ван дер Ауера,
Върнете ни към самите нас, 2009

10. Carlos Franklin et Roque Rivas, *Mutation of matter*, 2008
Карлос Франклин и Роке Ривас,
Изменения на материята, 2008

5

Quelques œuvres des élèves artistes du FRESNOY
Няколко творби на млади творци от „Льо ФРЕНОА“

6

7

8

9

10

Le FRESNOY vu par...

„Льо ФРЕНОА“ през погледа на...

ALAIN FLEISCHER,

son directeur et concepteur

UNE VILLA MÉDICIS HIGH TECH :

« À sa mesure, le Fresnoy – Studio National est une de ces institutions qui modifient le paysage où elles arrivent : dans de tout autres proportions, ce fut le cas du centre Georges Pompidou, dont l'apparition dans le paysage français rend difficile la perception de ce même paysage avant lui, sans lui. Plus encore que des modèles, les bonnes fées lui ont soufflé des slogans : une « Villa Médicis high tech », un « Bauhaus de l'électronique », un « Ircam des arts plastiques » ... De telles orientations furent prises en considération par le projet artistique et pédagogique du Fresnoy, y compris de façon critique. »

UNE INSTITUTION SINGULIÈRE :

« Si le Fresnoy a été conçu sans modèle, il a bénéficié de l'ambiance d'une époque – en même temps qu'il allait y contribuer -, soit par influence directe, soit par réaction critique contre ce qui était étranger à son credo théorique... Prenant appui sur certains aspects du paysage artistique français, et en dialogue avec ce qui se passait dans quelques pays étrangers, le projet du Fresnoy-Studio National, validé par ses autorités de tutelle (Ministère de la culture, Délégation aux arts plastiques) et par diverses expertises (dont celle de l'Institut National de l'Audiovisuel), a constitué une bonne part de la contribution de la France à une réflexion sur l'avenir de la création artistique et de son enseignement, en relation avec l'audiovisuel, le multimédia, les réseaux et les technologies numériques. Cependant, le programme artistique et pédagogique du Fresnoy a choisi une ligne théorique et a adopté certains principes qui font de lui une institution singulière. »

ENSEIGNER SIGNIFIE PRODUIRE :

« .... Un aspect important du projet pédagogique du Fresnoy est la production d'œuvres avec des moyens techniques et un encadrement professionnels, c'est-à-dire le moment où enseigner signifie produire, et ce non seulement pour les étudiants mais aussi pour les professeurs eux-mêmes, invités à donner l'exemple et à ne pas cesser d'être des créateurs actifs dans leur activité de pédagogues. »

DES EXPOSITIONS ACCOMPAGNENT LES ENSEIGNEMENTS :

« ... Grâce aux espaces offerts par son bâtiment, le Fresnoy-Studio national peut logiquement compléter son projet pédagogique par la présentation des œuvres produites à leur public. Les expositions et programmations permettent aussi d'accompagner les enseignements théoriques et techniques par la découverte d'œuvres essentielles, présentées soit dans le cadre d'expositions thématiques, soit dans des monographies rétrospectives. »

АЛЕН ФЛЕШЕР

директор и създател на Националното студио „Льо Френоа“

ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН ВАРИАНТ НА „ВИЛА МЕДИЧИ“

„В рамките на възможностите си, Националното студио „Льо Френоа“ е от институциите, които преобразяват средата, в която са се установили: такъв бе случаят и с Центъра „Жорж Помпиду“, макар и измеренията да са съвсем различни. Появата му във френския пейзаж направи така, че вече е трудно същият този пейзаж да се възприеме без Центъра. Добрите феи са орисали Националното студио да следва не толкова модели, колкото лозунги като: „Високотехнологичен вариант на Вила Медичи“, „Баухаус на електрониката“, „Ircam на пластичните изкуства“... Такива са насоките, залегнали в художествения и педагогическия проект на „Льо Френоа“, включително и в критически аспект.“

САМОБИТНА ИНСТИТУЦИЯ

„Националното студио „Льо Френоа“ може и да е замислено без да се следва определен модел, но е вдъхновено от атмосферата на епохата – като същевременно и ще даде своя принос за нея – било чрез пряко влияние, било чрез критическа реакция на всичко, което е чуждо на неговото теоретическо верую... Като се опира на някои аспекти от френския художествен пейзаж и е в постоянен диалог с това, което се случва в други страни, проектът на Националното студио „Льо Френоа“ – одобрен от компетентните органи (Министерството на културата на Франция, Делегацията за пластични изкуства) и от различни експертни становища (сред които и това на Националния институт за аудиовизия) – позволява на Франция да допринесе за размисъла за бъдещето на творчеството и на свързаното с него образование, с помощта на аудио-визуалните средства, мултимедиите, цифровите мрежи и технологии. Същевременно, художествената и педагогическа програма на „Льо Френоа“ следва определена теоретическа линия и възприема някои принципи, които го превръщат в самобитна институция.“

ПРЕПОДАВАНЕТО ОЗНАЧАВА СЪЗДАВАНЕ

„... Един от важните аспекти на педагогическия проект на „Льо Френоа“ е създаването на произведения при наличието на технически средства и преподаване на професионално равнище, тоест преподаването означава създаване и то не само за студентите, но и за самите преподаватели, които са поканени, за да дават пример без да престават да бъдат активни творци, включително и в качеството им на педагози.“

ПРЕПОДАВАНЕТО ВЪРВИ РЕДОМ С ОРГАНИЗИРАНЕТО НА ИЗЛОЖБИ

„... Благодарение на пространствата, които предлага сградата на Националното студио, педагогическият проект на „Льо Френоа“ съвсем логично се обогатява с представянето пред публика на създадените творби. Изложбите и включените в програмата събития дават възможност теоретическото и техническото преподаване да се съчетае със запознаването с важни творби в рамките на тематични изложби или на ретроспективни монографии.“

JEAN-CLAUDE CONÉSA

Inspecteur de l'enseignement artistique

PÉDAGOGIE, CRÉATION, TRANSDISCIPLINARITÉ :

« ... Le Studio national des arts contemporains, crée en 1987 et ouvert en 1997, fut pensé pour parfaire un dispositif pédagogique existant dans lequel il manquait un lieu ouvert entièrement à la transdisciplinarité. Ce lieu de renommée internationale, alliant pédagogie, création, production et diffusion, a vu ses missions se complexifier en termes de transmission et de création artistiques, avec notamment l'impact et l'usage des technologies numériques. »

DOMINIQUE PAÏNI

Commissaire des expositions « ABC Art Belge Contemporain » et « Le Fresnoy »

LE CINÉMA COMME ORIGINE :

« ... Bien que le Fresnoy ne soit pas une école de cinéma – en cela très éloigné des méthodes et des objectifs de la Fémis – le cinéma n'en demeure pas moins la référence fondamentale, une origine comparable à ce que fut longtemps par le passé, l'architecture pour les beaux-arts.

Le cinéma est un continent aux frontières devenues floues, à la mesure de l'élargissement de son influence, avec des voisins relativement récents : la photographie plasticienne, l'art vidéo, la création numérique, la performance, autant de disciplines que croise le Fresnoy. »

CLARISSE BARDIOT

Maître de conférences et chercheur au CNRS

LIEU OUVERT À TOUTES LES DISCIPLINES ARTISTIQUES :

« ... Le Fresnoy n'est pas une école de jeu, de mise en scène ou de scénographie. Ce n'est pas non plus une école spécialisée en musique, en théâtre, en danse. Les arts de la scène y sont considérés dans leur ensemble, qu'il s'agisse de la danse, du théâtre, de l'opéra, de la performance, ou encore de la marionnette et du théâtre d'objet. Tout comme son modèle historique, le Bauhaus, Le Fresnoy se veut une école ouverte à toutes les disciplines artistiques, les arts de la scène apparaissant alors comme le lieu de possible conjugaison, comme l'un des horizons de la multidisciplinarité ... La scène comme laboratoire des nouveaux médias. »

Les productions du Fresnoy dans les festivals internationaux :

« ... Aujourd'hui la programmation des œuvres issues du Fresnoy dans les festivals reconnus (...) montre à quel point ce lieu est devenu un acteur important de la jeune création dans le champ des « digital performance ». Ce que confirme le parcours des étudiants sortis du Fresnoy : Magalie Desbazaillies, à la suite de sa collaboration avec Meg Stuart, alterne aujourd'hui création de spectacles et d'installations interactives ; Marie-Laure Cazin développe un projet de « film spectacle » intitulé Tarentelle ; Mylène Benoît est devenue l'une des jeunes chorégraphes les plus prometteuses de sa génération. »

ЖАН-КЛОД КОНЕЗА

Инспектор по художествено образование

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПОДХОД, ТВОРЧЕСТВО, ТРАНСДИСЦИПЛИНАРНОСТ

„... Националното студио за съвременно изкуство, създадено през 1987 и отворило врати през 1997 г., е замислено така, че да усъвършенства съществуващата образователна система, на която ѝ липсваше място, което да е изцяло отворено за трансдисциплинарни проекти. Това ползващо се с международна известност място, което съчетава педагогическия подход с творчеството, производството и разпространението, постепенно разшири целите си що се отнася до художественото творчество и предаването на художествен опит, особено чрез употребата и влиянието на цифровите технологии.“

ДОМИНИК ПАЙНИ

Куратор на изложбите „ABC Съвременно белгийско изкуство“ и „Льо Френоа“

КИНОТО КАТО НАЧАЛО

„... Макар че „Льо Френоа“ не е учебно заведение за киноизкуство – в това отношение, то е твърде далеч от методите и целите на „Fémis“ – (Европейска фондация на професиите, свързани с картина и звук)– киното си остава основната дисциплина, на която Националното студио се позовава. За него киното е това, което в миналото архитектурата е представлявала за изящните изкуства. Киното е континент с вече размити граници, съизмерим с разширяването на неговото влияние, който сравнително отскоро се е сближил с пластичната фотография, видеоизкуството, дигиталното творчество, пърформанса, все дисциплини, които „Льо Френоа“ съчетава.“

КЛАРИС БАРИДО

Доцент, изследовател във Френския национален център за научни изследвания

МЯСТО, ОТВОРЕНО ЗА ВСИЧКИ ХУДОЖЕСТВЕНИ ДИСЦИПЛИНИ

„... „Льо Френоа“ не е училище за актьорско майсторство, режисура или сценография. То също така не е и училище, специализирано в областта на музиката, театъра или танца. Там сценичните изкуства се разглеждат в тяхната цялост, независимо дали става дума за танц, театър, опера, пърформанс или пък за куклен и предметен театър. Подобно на своя исторически модел – „Баухаус“ – „Льо Френоа“ има амбицията да бъде училище, отворено за всички художествени дисциплини, където сценичните изкуства се явяват място за възможно съчетание – един от хоризонтите на многодисциплинарността... Сцената като лаборатория за новите медии.“

Продукциите на „Льо Френоа“ на международните фестивали:

„... Днес, включването на произведения, създадени във „Льо Френоа“, в програмата на утвърдили се фестивали, показва до каква степен студиото е важен участник в младия творчески процес в областта на „дигиталния пърформанс“. За това свидетелстват и постиженията на възпитаниците на „Льо Френоа“: Магали Дебазай, която след съвместната си работа с Мег Стюарт днес редува създаване на спектакли и интерактивни инсталации; Мари-Лор Казен, която разработва проект за „филм-спектакъл“, наречен „Тарантела“; Милен Бьоноа, която се превърна в един от най-обещаващите хореографи на своето поколение.“

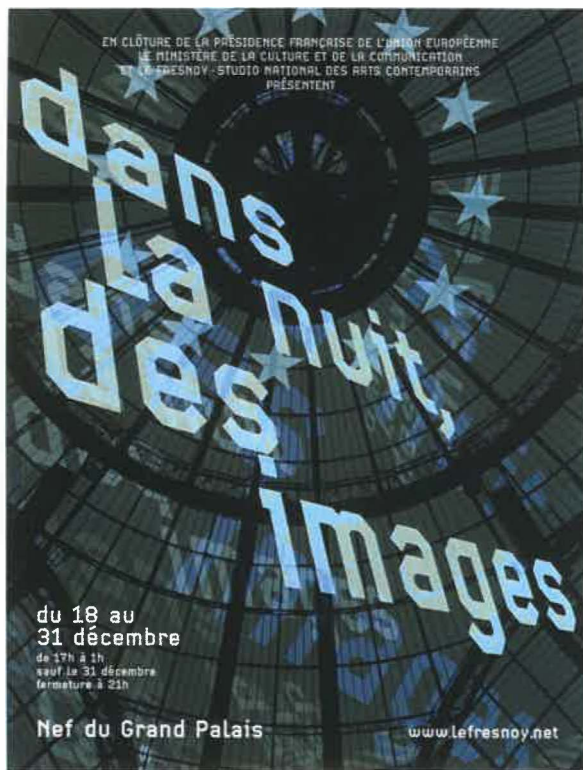
Les artistes professeurs invités au FRESNOY comptent parmi les plus reconnus
 Лекторите, приели поканата да преподават в „Льо ФРЕНОА“
 са сред най-известните международни творци

Raoul Ruiz, Robert Kramer, Yann Kersalé,
 Jean-Marie Straub et Danièle Huillet,
 Tsai Ming-Liang, Mauro Lanza, Eugène Green,
 Bruno Dumont, André S. Labarthe, Jean-Luc
 Godard, Arnaud Desplantes, Ryoji Ikeda, Avi
 Mograbi, Chantal Akerman, Luc Moullet, Sarkis,
 Valérie Mréjen, Anna Teresa De Keersmaeker/
 Thierry De Mey, Dominique Gonzalez- Foerster,
 Pier Paolo Calzolari, Antoni Muntadas, Gary Hill,
 Hans Op de Beeck, Kurt Hentschläger, Jochen
 Gerz, Eric Poitevin, S & P Stanikas, Hicham
 Benohoud, Joan Fontcuberta, Bill Viola, pour ne
 citer que ceux-là.

Раул Руис, Роберт Крамер, Ян Керсале,
 Жан-Мари Щрауб и Даниел Юйе, Цай
 Мин-Лян, Мауро Ланца, Йожен Грийн, Брюно
 Дюмон, Андре С. Лабарт, Жан-Люк Годар,
 Арно Деспалиер, Риожи Икеда, Ави Мограби,
 Шантал Акерман, Люк Муле, Саркис, Валери
 Мрежен, Ан-Тереза де Кеерсмаекер, Тиери де
 Мей, Доминик Гонзалес-Фьорстер, Пиер Паоло
 Калцолари, Антони Мунтадас, Гари Хил, Ханс
 Оп де Беек, Курт Хенцшлегер, Йохен Герц,
 Ерик Поатвен, S & P Stanikas, Хишам Бенохуд,
 Хуан Фонткуберта, Бил Вайола и това са само
 някои от тях...

1. Anna Teresa De Keersmaeker / Ан-Тереза де Кеерсмаекер
2. Ryoji Ikeda / Риожи Икеда
3. Kurt Hentschläger / Курт Хенцшлегер
4. Gary Hill / Гари Хил
5. Pier Paolo Calzolari / Пиер Паоло Калцолари

DANS LA NUIT DES IMAGES

Nef du Grand Palais à Paris (décembre 2008)
Y-a-t-il un lieu plus prestigieux pour un panorama inédit de la création audiovisuelle et multimédia européenne ? Dix années de création, d'innovation artistique en provenance des 27 pays d'Europe présentées dans la nef du Grand Palais pour marquer la clôture sur le plan artistique de la présidence française de l'Union Européenne.

ОБРАЗИ В НОЩТА

Гран Пале в Париж (декември 2008г.)
Има ли по-престижно място за провеждането на панорама на европейското аудио-визуално и мултимедийно творчество? Десет години творчество и художествени нововъведения от двадесет и седемте страни-членки на ЕС, представени под купола на Гран Пале, за да се отбележи в художествено отношение приключването на френското председателство на ЕС.

VIDÉOS EUROPA

Exposition dans le cadre de Lille 3000, Europe XXL (mars à mai 2009)

Une exploration, par des artistes originaires d'Europe Centrale et des Balkans, de leurs territoires, avec le constat suivant : il n'y a pas d'art contemporain « typique » de l'Est !

À travers le travail de ces vidéastes, il apparaît évident que les cultures de l'Europe de l'Est font partie intégrante de l'héritage artistique de l'Europe.

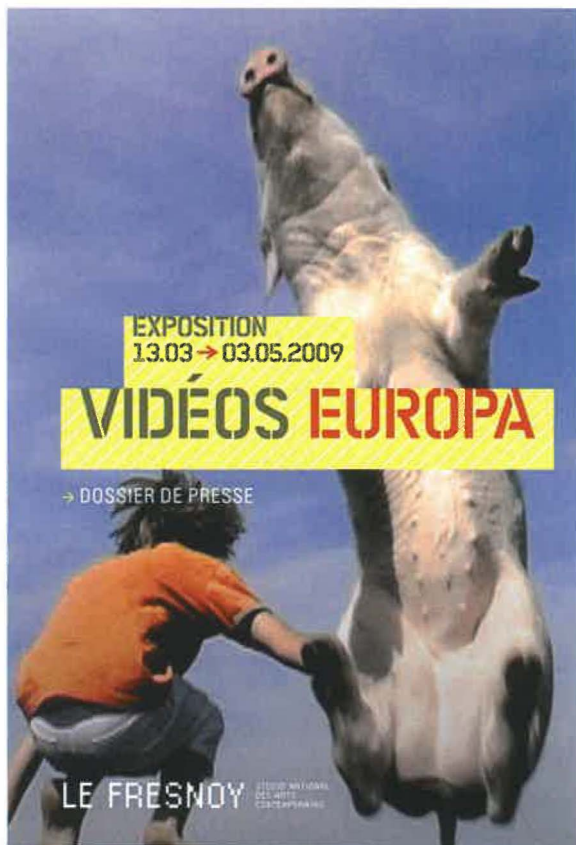
Commissaire de l'exposition :
Pascale Pronnier

ВИДЕО ЕВРОПА

Изложба в рамките на „Лил 3000, Европа XXL“ (март – май 2009 г.).

Изследване, проведено от творци от Източна Европа и Балканите, на собствените им територии установява, че не съществува „типично“ за Източна Европа съвременно изкуство! Работите на тези видеотворци показват, че културите на Източна Европа са част от художественото наследство на Европа

Куратор на изложбата Паскал Проние

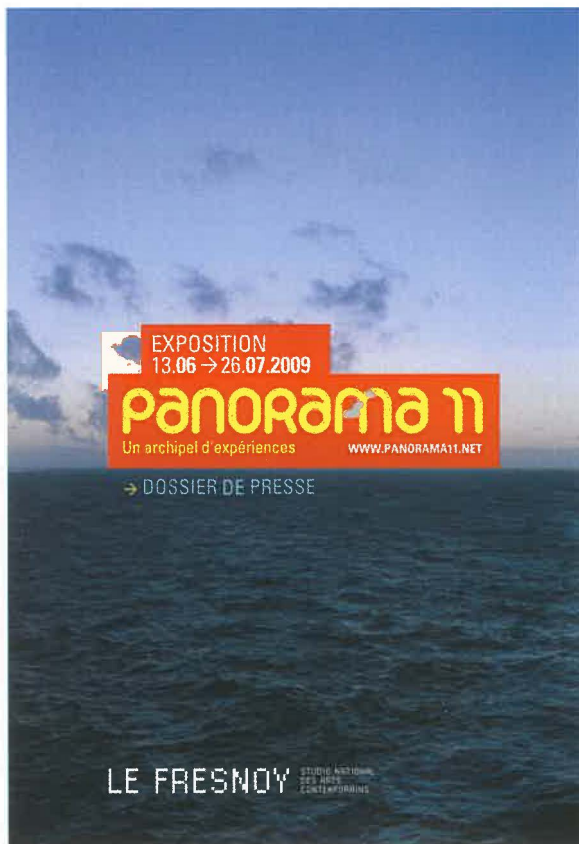

PANORAMA

Chaque année en juin-juillet, « PANORAMA » présente une exposition, véritable vitrine des productions du Fresnoy. Cela permet de découvrir de jeunes artistes au seuil de leurs carrières, et que l'on retrouvera bientôt sur la scène nationale et internationale, ainsi que les oeuvres des artistes professeurs invités. Cet événement accueille de nombreux professionnels du monde entier, critiques, collectionneurs, directeurs de galeries, curateurs.

ПАНОРАМА

Всеки юни и юли експозицията „Панорама“ показва най-доброто от създаденото през годината в „Льо Френоа“, представяйки пред публика не само множество млади творци, които съвсем скоро ще завладеят както родната, така и световната сцена, но и творби на гостуващи автори и на преподаватели. По случай това събитие в Националното студио се събират различни критици, колекционери, директори на галерии и куратори на изложби от цял свят.

Mais aussi au Fresnoy sont organisées des expositions thématiques et collectives permettant d'accompagner les enseignements théoriques et techniques : « La voix » – « Fables du lieu » – « Sans commune mesure » – « La ville qui fait signes » – « C'est pas du cinéma » – « De mémoire » – « Histoires animées » – « Jardin-théâtre-bestarium » etc. ou des monographies rétrospectives, par exemple : Johan van der Keuken, Len Lye, Fabio Mauri, Thierry Kuntzel ... Événements ouverts au public.

Освен това в „Льо Френоа“ се организират тематични и колективни изложби, съпътстващи теоретическото и техническо обучение: „Гласът“ – „Басни за мястото“ – „Няма сравнение“ – „Градът, който прави знаци“ – „Това не е кино“ – „По памет“ – „Анимационни истории“ – „Градина-театър-бестиарий“ и т.н., както и ретроспективни монографии, например: Йохан ван дер Куken, Лен Лай, Фабио Маури, Тиери Кунтзел... Това са прояви, отворени за широката публика.

32 panneaux consacrés au Fresnoy et à nos expositions,
devant le Théâtre National « Ivan Vazov »

32 пана посветени на Лъо Френоа и нашите изложби,
пред Народен театър "Иван Вазов"

32 panneaux consacrés au Fresnoy et à nos expositions,
devant le Théâtre National « Ivan Vazov »
32 пана посветени на Лео Френоа и нашите изложби,
пред Народен театър "Иван Вазов"

**SOCIETE GENERALE
ЕКСПРЕСБАНК**

TECHNOPOLIS
лесно е да избереш

**TANIA et
OLIVIER
RAPPO**

EURO RSCG SOFIA

AIRFRANCE

Carrefour

CENTRAL PARK HOTEL

